

FEKUMI ki he Sivi Taungafanaū 'oku fai pe 'e kita'

Mālō e lelei

'Oku mau tohi atu kiate koe' 'o fekau'aki mo e fekumi 'oku ne siofi 'a e **sivi fo'ou ki he taungafanaū** (kehe ia mei he sivi simia angamaheni 'a e taungafanaū (smear test)) 'a ia 'oku faingofua pe **ke ke fai pe 'e koe 'i 'api' pē 'i he fale kaukau 'o ha kiliiniki'**. 'Oku ui 'eni ko e HPV (human papillomavirus) sivi pe 'e kita' ki he sivi 'o e taungafanaū.

'Oku mau loto ke fakaafe'i atu koe' ke ke kau mau ki he fekumi' ni', 'a ia ko e fiema'u ke 'ilo' pe 'oku sai'ia 'a e kakai fefine' he sivi fo'ou' ni'. Ko e sivi', pea mo hano to e mumui'i 'o e ngaahi sivi', 'oku matu'aki ta'etotongi' ko e konga pe 'o e fekumi' ni'.

'Oku mau 'ilo 'oku 'i ai e kakai fefine 'e ni'ihī' 'oku 'ikai ke fai 'enau sivi simia taungafanaū' he ta'u 'e tolu kotoa pe'. 'Oku lahi 'a e ngaahi 'uhinga ki heni'. Ko e kakai fefine 'e ni'ihī' 'oku 'ikai ke nau ongo'i fiemālie fai e sivi simia' pea ko e kakai fefine kehē 'oku na ongo'i maa 'aupito he sivi simia' taungafanaū. 'Oku fai pe 'e he kakai fefine' 'a e sivi fo'ou' 'e kinautolu pe 'aki e va'akau suapu fulufulu'.

Ko ho'o ngāue' 'oku ngāue fakataha ia mo e 'Univesiti Massey' mo 'Aokalani' pea mo Waitemata DHBs' ko e konga 'o e fekumi ni.

'Oku fakahoko fēfē 'a e fekumi' ni?

Ko e kakai fefine' 'oku kau ki he fekumi' 'e fakakau ia ki he taha 'o e ngaahi kulupu 'e tolu' pea 'e fakaafe'i ki he taha 'o e ngaahi me'a ni':

- Ha'u 'o fai 'a e sivi' 'e koe pe' 'i he kiliiniki' (Kulupu 1)
- 'E ave atu he meili' 'a e pekete ke ke fai pe 'e koe' 'a e sivi 'i 'api' (Kulupu 2)
- Fai 'a e sivi simia angamaheni' (Kulupu 3)

'E lava pe keu fili pe 'e au 'a e kulupu keu kau ki ai?

'Ikai, ko e kakai fefine 'oku kau ki he fekumi' ni 'e fili tavale pe 'o toki fakakau ki he taha 'o e ngaahi kulupu'. 'Oku tokolahi e kakai fefine' 'e fakafe'i kinautolu ki he kulupu 'oku nau fai pe 'enautolu 'a e sivi' (Kulupu 1 mo e 2) 'i hano fai 'a e sivi simia angamaheni 'o e taungafanaū (Kulupu 3).

Ko e hā e me'a hoko atu ki ai?

'I he ngaahi uike si'i mei heni', te ke ma'u ai ha tohi meiate kinautolu' pea mo e ngaahi fakamatala lahi'. Kapau 'oku ke kau ki he kulupu 'oku nau fai pe 'ekinautolu 'a e sivi 'i 'api' (kulupu 2), te ke to e ma'u mo e pekete ki he sivi he meili'. Kapau 'oku kau ki he sivi pe 'e kita he kiliiniki' (Kulupu 1) pē ko e founa sivi simia angamaheni' (Kulupu 3), pea te ke ma'u ha tohi 'e fakamatala atu ai kiate koe 'a e ngaahi me'a' ni'.

‘E anga fēfē ‘a ‘eku kau ki he fekumi’ ni?

Kapau ‘oku ke fie kau ki he fekumi’ ni’ pea ‘oku ‘ikai fiema’u ia ke ke fai leva ha me’a. Ko e kau ki he fekumi’ ni ko ho’o fili pe’. Kapau ‘oku **‘ikai** te ke loto ke to e fetu’utaki atu ha taha fekau’aki mo e fekumi’ ni’, kātaki fetu’utaki ki he Neesi he Ako, Jan Grant

Jane Grant, Neesi Ako

Telefoni. 021 195 3439

hpvstudy@waitematadhb.govt.nz

Kapau ‘oku to e ‘i ai ha’o ngaahi fehu’i’ pea ‘oku talitali lelei koe ke ke telefoni/text ki he Neesi he Ako. ‘E toe lava pe ke ke sio he ngaahi vitiō ki he fekumi’ ni’ ‘i he: **xxxxx**

‘Oku mahu’inga ‘aupito kiate kimautolu ke ma’u e fakaikiiki totonu ki he fetu’utaki, ko ia kātaki ‘o fakahā mai kapau kuo liliu’.

Mālō ‘aupito

Timi Fakatotolo ki he Sivi Taungafanaū (HPV) ‘oku fai pe ‘e kita

